

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZIÖNYE.

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.  
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

## FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

## POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

## SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓH. V. T. AL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota  
első emelet, az udvarban.

## Emeljük-e a helypénzdijakat?

— május 13.

Hatóságunk kétségtelenül jóhiszeműleg azon fáradozik, hogy a pótdót leszállítsa, amidőn a piaci helypénz felemelésével városunk bevételeit szaporítani igyekszik. Részünkről helyeseljük a jó gazdálkodást s örülnénk, ha valaha megérhetnénk ismét ama boldog világot, hogy ne kellene éreznünk a városi pótdó sulyát. Amde százszor meg kell gondolni, vajjon valóban lenne-e haszna a városnak abból, ha a helypénz díját megduplázná.

A helypénz díja az árusokra nézve egy neme a vámfizetésnek, még pedig oly vámnak, ami igen sok esetben meg sem térül, mint például a szarvasmarha-, ló-, sertés- és juhvásárban állandóan felesemkél el a felhajtott állománynak, de aztán az iparosok hányszor kiállítják a szekeret, a lószerszám, kötél, az asztalos stb. árut, míg azt eladhatják, hányszor rakodnak vissza anélkül, hogy egy fillért is árultak volna, daczára, hogy a munkanapot is elmulasztották. Végre is nem lenne méltányos, ha egy szegény zöldségáros az ő 1—2 korona ér-

tékü aprósága után naponta 20—30 fillér helypénzt fizetne, mert hiszen évente 360 napon majdnem száz koronát kellene fizetnie. Így nem értékesítheti Debreczen városa a köztérét. De szociális szempontból sem szabad a mai forrongó világban egy hatóságnak sem oly eszközöket igénybe venni, a mi által a legszegényebb tisztességes egzisztenciák egész osztályát megkárosítanák s az által ugyszólván reá kényszerítenék arra, hogy az árusok az ő kárukat, bármily módon a közönségen duplán bevegyék. Ily állapotnak Debreczenben megtörténni nem szabad.

Városunk századok óta, a szabad forgalom, a szabad kereskedelem segélyével óriási vidéket hódított meg a piaczára. Öngyilkosságot követne el a hatóság, ha piaczunkat a helypénzszedés felemelésével tönkre tenné és tényleg a legnagyobb ellensége a városnak, aki a helypénzeket csak egy fillérrel megakarja drágítani, mert azok a jó vidéki árusok, akik messze földről is eljönnek hozzánk, ha eladták az ő jószágukat, gabonájukat, veteményüket, gyümölcsüket stb. azok rögtön be is vásárolnak. Itt vásárolják

a kereskedelmi és iparcikkeket, itt keresik fel, ha bajuk van, az orvosokat, ügyvédek stb., nem szabad tehát elriasztani azt a jó vidéki közönséget, akiktől kivétel nélkül az egész városnak haszna van.

Igaz, hogy maga kárán szokott tanulni a magyar, reméljük azonban, hogy hatóságunk ez egyszer kivételt fog tenni és nem fogja megszerezni városunk ellenségeinek azt az örömet, hogy forgalmunkat az orrunk elől elhalászhaszák. Ismerünk egy nagy alföldi várost, ahol pár évtized előtt alaposan felemelték a kövezeti vámot és a helypénz díjakat és mit értek el vele? azt, hogy azóta megszűnt a forgalmuk, ellenben a környékbeli városok és falvak forgalma hihetetlen módon fellendült, úgy, hogy még ama város határából is a tanyaiak mind a közeli városokba és falvakba járnak árulni és egyben bevásárolni. Azóta saját városukba csak akkor mennek, ha adót fizetnek, épen így járna városunk is, százszor annyit vesztené a révén, mint nyerne a megrágitott helypénz díj bizonytalan vámjával.

Mi úgy tudjuk, hogy az iparosok már is zugolódnak a helypénz

## A fűvészkertben.

Irta: Balkányi Béla.

Verjük a mellünket, hogy hazafiak vagyunk. — A szépséget mégis az idegenben keressük.

Egy vidéki uriaszonnnyal utaztam együtt a kisvonaton. Azt mondja a nagyerdei fásorban: ez egészen olyan, mint a Dunapart, csak a Duna hiányzik belőle. Az asszony nem magyarázta meg, hogy ugyan miben is nyilvánul ez a hasonlóság, de nem hiszem, hogy ezt ő rajta kívül már más is észrevette volna.

Az asszonynak pedig mégis igaza volt. Ő mindegyikben a szépséget látta. A szépséget pedig szív és lélek adja, kedély és hangulat. E nélkül az égbenyuló hegyesucs, a kalaszos róna, a rohanó folyó és a hullámzó kék tenger, oly közömbös valami, mint a buza áremelkedése a börzianernek, aki rozsbán spekulál. Ruskinnál jobban a klasszikus kor művészetét senki nem szerette, senki jobban meg nem értette és ő is azt valija, hogy szép a bennünket körülvevő természetnek minden porcikája. Aki a gyaloguttra hajló folyóka ág szépségét meg nem érzi, az nem fogja megérezni a milói Vénus szépségét sem.

Eszembe jutott pedig ez, amikor teg-

nap este naplementekor a fűvészkertben jártam. A zöld fü, a sárga, kék virágok a leszálló nap utolsó aranyugaraiban fűrdtek. És egyszerre abban a borongós, álmodozó hangulatban voltam, amit Velenczében éltem át. Pedig nem jártak itt hosszú, sovány, rikácsoló hangu amerikai misszek, Bedäckerrel a kezükben. Ott veszedelmes olygarchákat dobtak a tengerbe a Söhajok hidjáról, itt csak pillangókra, darazsokra vadásztak lepkegyűjtő fiúk. Ott ezer szerelmes pár suttogott bűbajos szerelemlről tova sikló gondolán a Canal grande vizén — itt is suttogás hallatszik az orgonabokrok közül, de ezek csak maturandus diákok, akik Horátiust deklamálják és szorongó szívvel gondolnak a nagy küzdelemre, az érettségi vizsga nehéz napjaira.

Pipafüstöt eregető, öreg diákok, hoszszutógáju theológusok nagy komolysággal szívják be magukba Kant és Spinoza bölcsességét — egy pár fiatal jogász (bizonyosan első évesek) meg a corpus jurist rága.

Oly közönséges dolgok ezek és mégis oly mélyen meghatnak. Feltámadnak legkedvesebb halottjaink, akiket régen eltemettünk. Alakot öltenek ifjúságunk legszebb emlékei, pillangó módjára ott röpködnek a fűvészkert virágágyai körül. Feltámad egy letűnt kor, amely a legkedvesebb volt ne-

künk. Érzem az elmúlt idők örömét, fájdalmát, gyermek ábrándjait, vágyait, reményeit. Itt jártam a kertben és álmodoztam, hogy mi akarok lenni. Hareztam Leonidászsal a perzsák ellen, Brutus voltam és Caesárt megöltem; halált kiáltottam a zsarnokságra és elsirattam a szegény szép Ilonkát, akinek „hervadása liliomhullás volt.”

Valóban, a kísértetek órája volt ez. Elsuhantak az árnyak és mindenik valami kedveset beszelt. Körülnéztem és láttam, hogy hiszen én temetőben vagyok. De ez nemcsak az én ifjúságom temetője, hanem legkedvesebb halottjai itt nyugosznak mind azoknak, akik egykor a debreczeni kollégium tanítványai voltak. A sirok felett új élet virul, a diákok ma is játszanak, ma is ábrándoznak és ma is magolnak. Nemzedékek tüntek le és új nemzedékek fognak eljönni, kimennek az életbe és harezolnak — kenyéért, itt hagyják gyermek emlékeik virágos tanyáját.

De akinek szíve van és vissza akarja idézni egy perczre a multat, aki új életkedvet akar meríteni a gyermekkor ábrándjaiból, — az keresse fel ezt a kerttet, amely nekünk drága kincsünk. Benne van a multnak örök szép emléke, benne van a jövő édes reménysége.

## A női szépség

ápolására és fentartására legjobb a „Fáy Flóra félsz arczerem, mely egyedüli biztos és ártalmatlan hatású arczerem szeplő, májfoltok, vöröspattanások és mindennemű bőrtisztátalanság ellen. Egy tégey 1 korona, hozzávaló szappan szintén 1 korona.

Egyedül kapható: Dr. Róthschnek V. Emil utóda

**Grósz Nagy Ferencz**  
gyógyszerésznél, Debreczen, Kossuth-utca.

dij tervezet ellen, de ha az előadott nagyon fontos forgalmi érdekeket kellő figyelemre méltatják, az esetben egyetlen városatyja sem fog az eddigi rend megváltoztatásához hozzájárulni. Az iparosok ugyan nyugodtak lehetnek, mert rájuk nézve a helypénzdíj felemeléséhez az iparkamara nem fog hozzájárulni, anélkül pedig a kormány semmiféle változtatást nem engedélyez. A gazdáknak azonban maguknak kell talpra állani, az állat- és terményvásár megmentése céljából, mert a gazdáknak nincs szervezett hatóságuk, ahol érdekeiket méltányolnák és megvédenék.

—y.

## Rendőrségünk újjászervezése.

— Első közlemény. —

— május 13.

E lap hasábjain több ízben kifejtettük, hogy városunkban a jelen körülmények között miért nem helyes a csendőrség behozatala, vagy rendőrségünk államosítása s hogy újjászervezendő rendőrségünk mily alapon szerveztessék.

Most, midőn a szervezési-bizottság lelkiismeretes kitartással igyekszik azon, hogy jövőben rendőrségünk olyan alapon szerveztessék, hogy az a kívánalmaknak megfelelő legyen, pótlólag bár, de igen aktuálisnak tartjuk, hogy a már elmondottakat összegezve, rendőrségünk újjászervezését illetőleg egy teljesen elkészített tervezettel lépünk elő, gondolván arra, hogy a szervezési-bizottság, valamint az illetékes körök magukévé teszik propositióikat.

Egy olyan testület teendőinek, mint a rendőrség, bonyolultnak, ólom lábakon járóknak nem szabad lenni. Minél egyszerűbb és praktikusabb az eljárás, annál gyorsabb minden ügy lebonyolítása.

Tehát olyan szervezetre van szükség, mely a közönségnek kényelmesebb helyzetet nyújt s a jelenlegi czopfokat elvesztve, magában rejti az egyszerűsítést. — Ime a tervezet:

### I. Főkapitányság.

Jelenleg a főkapitányság áll: A főkapitány, 1 fogalmazó, 1 kiadó, 1 iktató, 1 iparügyszályi irnok és 4 napidíjas irnok, valamint 5—10 között váltakozó rendőrszemélyzetből. Iktató, kiadó, 4 napidíjas irnok, mondhatni felesleges munkát végez, amennyiben a régi rendszer a következőket írja elő: minden egyes köz. ügydarab, melyet a főkapitányságnál beiktatnak, ugyanakkor áttétetik az illetékes kerületi kapitánysághoz, az a vizsgálatot megejti, referálja az ügyet olyanformán, hogy az a főkapitánysághoz csupán azért kerül fel, hogy ott a főkapitány kiadmányozza, a napidíjas lemásolja, a kiadó pedig expedálja.

Ez nem helyes. Miért végezni kettős munkát, miért terhelni a főkapitányt felesleges munkával, s foglalkoztatni öt embert, mikor azt a kerületek eddig is lemásolhatták és expedálhatták volna. A főkapitánynak a kellő felügyelet gyakorlása a főhivatása. A főkapitányságnál tehát egy iktatóra, egy kiadóra, 3 napidíjas irnokra nincs szükség. A főkapitányság így szervezendő:

- 1 főkapitány.
- 1 fogalmazó, iparügyszály vezető.
- 1 iparügyszályi segédhivatalnok.
- 1 főkapitány mellé beosztandó gyakornok.
- 1 főkapitányi segédhivatalnok.
- 3 gyalog rendőr.

### II. Bűnügyszály.

A jelenlegi személyzet számát majd-

nem mindenki ismeri, azt felsorolni időtöltés volna. Tervezetünk szerint a következő személyzettel kell ellátni a bűnügyszály ügykörét.

1 bűnügyszály vezető kapitány, ki ne legyen kizárólag főkapitány helyettes.

2 rendőrkapitány, (a kerületek megszüntetésével 2 kapitány a bűnügyszályhoz osztandó be.)

3 fogalmazó, kik közül egy rendőr oktató és felügyelő funkciót teljesítene, úgy a gyalog, mint lovas rendőrség felett.

1 iktató, kiadó segédhivatalnok, a megkívántató napidíjas személyzettel.

1 panasz feltevő gyakornok.

5 esetleg több napidíjas irnok.

50 lovas rendőr, kik kizárólag felváltva a város belterületén nappali és éjjeli szolgálatot teljesítenének.

A lovasrendőrségnél szokásban levő lótartrási átalányt törölnönek tartjuk. Az építendő rendőrségi épületet úgy kell berendezni, hogy ott 55 darab legénységi és a felügyelő lova elhelyezést nyerjen. Azokat a város szerezzze be és gondoztassa. A városnak számtalan kaszálója lévén, kevesebből fenntarthatja a lovasrendőrség istállóját, egyformán gondozott, szép lovakat nevelne, nem úgy, mint jelenleg, hogy a hány anyiféle, egyik rosszabb a másiknál. Már pedig ha a ruházat, fegyverzet és hozzá a ló is silány, mindenesetre a lovasrendőrség sem ér semmit. Továbbá az újjászervezendő és tisztességes fizetést élvező lovasrendőrség a mezőrendőrök, hajduk és gyalogrendőrök közül és esetleg kinevezés utján úgy állítandó össze, hogy a legénység színe-java ott nyerjen helyet.

75 gyalogrendőr, kik közül 65 kizárólag nappali és éjjeli szolgálatot végezne s tíz pedig rendszeren a központnál készenlétben lenne.

5 hivatalszolgai teendőket végző rendőr.

2 pályázat megejtése után polgármesterileg kinevezett detektív.

A jelenleg szolgálatban levő rendőrbiztosok irodai teendők végzésére ne használtassanak fel; azok kizárólag végezzenek nyomozást, gyakoroljanak felügyeletet a legénység felett, ha egyéb dolguk nincsen. Jdvsós lenne továbbá a város külső utcaiban őrszobákat felállítani s azt telefontal a központtal összeköttetésbe hozni, mely őrszobák egyes rendőr postokhoz közel esvén, az esetleges rendőri beavatkozásokat megkönnyítanék és gyorsabbá tennék. Ugy a rendőrtisztviselők, mint a közlegénység ruházatát kicserélendőnek tartjuk, valamint a fegyvereket is, különösen a közlegénység kardját, fővárosi rendőrség mintájára a szolgálati revolver hordását kötelezővé kell tenni.

Egy nagyvárosi rendőrségnél nélkülözhetetlennek tartjuk a mentő egyesület működését. Nálunk nincs, talán nem is lesz soha. De ha már ennek kivételére reményünk nincs, úgy egy kevéske kiadást áldozhatnánk egy „mentőkocsira“, mert szomorú, de komikus is a mai helyzet, mely előáll akkor, ha vagy a nagyerdőn, vagy a város más részén halállal vívódik egy öngyikosjelölt vagy egy karját kitört munkás kinjában gyermekként sir. A telefon után szaladgáló rendőr nagy nehezen összeköttetésbe lép a központtal, onnan négy csavargóval (ha van csavargó raktáron) elindítják a kereketlen eszközt, majd egy biztos konfertáblit után szalad, onnan rohan orvosért, s aztán a rendőrség a helyszínen terem és nyújtja az első, legtöbb esetben az utolsó orvosi segílyt, amennyiben legtöbb szerencsétlen elvérzett ott, hol a baj megtörtént vele.

A mentőkocsi egy beteghordó, praktikus könnyű készülék lenne, ha mindjárt egyfogatu is, rajta az első segély nyújtáshoz szükséges köt- és gyógyszerket tartalmazó szekrényvel, s ez a jármű készen lenne

a bajra mindig, hogy a legelső értesítésre működésbe hozatnák, csupán az orvost venné fel s aztán sietne a szerencsétlenség helyére. Az meg nem is kerülne sokba.

### III. Rendőrkapitányság.

Mint e lap közeli számában megirtuk, a mostani I. II és III. kerület, illetve mezőrendőr kapitányságot egybeolvasztandónak tartjuk a fenti cím alatt, mely eszmé keresztlvitelére esetén 2 rendőrkapitány a bűnügyszályhoz osztatnák be.

Az újjászervezendő és a város bel-, valamint külterületén funkcionáló rendőrkapitányság, mint megirtuk, 3 illetve négy ügyszályra osztatnák ügykörileg véve:

közigazgatási ügyszály,

polgári perek ügyszály,

cseléd ügyszály és

állatgészségügyi ügyszály.

A közigazgatási ügyszályhoz tartozik minden olyan ügy, mely nem kihágás, nem bűnügy és mely nem utalható az iparügyszály hatáskörébe. Ez az ügyszály önállóan referálna minden egyes ügydarabot, jelentene polgármesterhez, tanácshoz, levelezne helybeli és vidéki hatóságokkal, azaz ezzel az egyszerűsítéssel óriás munkát lehetne megspórolni, amennyiben a mostani főkapitánysági iktatók, kerületekhez való szignálások, kerületek között most folyó levelezések, ügydaraboknak egymáshoz küldözgetése, minden egyes kerületnél azon ügydarabok beiktatása elmaradna, jobban mondván ha most évenként a három kerület 10,000 iktatói számot mutat fel, jövőben tervezet szerint ösztintén és hozzáértőleg kimondva nem mutat ki csak maximum 6000 számot.

A régi rendszer maradványa a következő is. Ha valakinek egy erkölcsi, vagy szegénységi bizonyítványra égető szüksége van, folyamodását a városi tanácsához címelve be kell adni a főkapitánysághoz. A főkapitányság leadja az illető kerülethez, ott újra beiktatják, a biztos megszerzi a kellő adatokat, jelentést csinál róla, a kerületi fogalmazó a tanácshoz czimezve a jelentését megosinálja, előadói könyvvel felküldetik vissza a főkapitánysághoz, a főkapitányság a jelentést lemásoltatja, átküldi a tanácshoz, a tanácsnál beiktatják, felkerül az illető referens tanácsnok, vagy jegyzőhöz, az bemutatja a tanácsülésben, vagy csak a számát említi fel, a tanács referens kitölti a bizonyítványi blankettát, majd lekerül a városi nagyirodába, ott lemásolják, felbélyegzik, majd polgármesteri és jegyzői aláírással láttatik el, aztán visszakerül a nagyirodába, hol beírják a posta könyvbe és végre — kézhez kapja a folyamodó. — Azt hisszük, nem tévedtünk, mert ez így van, és ez nem jól van így. A szervezendő rendőrkapitányság komoly intézménynek kell hogy legyen, tehát ruháztassék fel azzal a joggal, hogy rengeteg hiábavaló munkát elkerülvén, szegénységi, erkölcsi, szóval mindenféle bizonyítványokat a saját hatáskörében kiállíthasson, s minden egyes bizonyítványt a főkapitány és rendőrkapitány írjon alá, mert elvégre a vizsgálatot teljesítő kapitányság az adatok valódiságáról erkölcsileg és anyagilag is felelős. Ezen újítással a tanács iktatóban is kevesebb volna 3—400 számmal, tehát a város házában a munka is kevesbednék, s végre a közönség is több kényelemben részesülne.

A rendőrkapitánysági közigazgatási ügyszály személyzete állana:

- 1 fogalmazó.
- 1 gyakornok.
- 1 iktató, kiadó.
- 4 polgári biztos.
- 3 mezőbiztos.
- 3 mezőrendőr.
- 2 gyalogrendőr.

Megfelelő napidíjas személyzet.

A polgári perek ügyszály, mely felölelné a város bel- és külterületét, a reá háramló munkát a következő személyzettel játszva elvégeznék:

1 tárgyalást vezető fogalmazó.  
1 segédhivatalnok.

A végrehajtásokat elvégezné egy rendőrségi végrehajtó, ki 1000 korona évi fizetéssel javadalmaztatván, örömmel végezné a végrehajtásokat, árverés megtartásokat, amennyiben, szerintünk, fizetésével együtt, 2000 korona évi bevételt mutathatna ki. Csupán egy közrendőr adandó mellé, de fele fizetéssel, amennyiben a végrehajtások után járó költség  $\frac{1}{2}$ -ét eljárás díj ozimén kapná, melyből tisztességesen megélhetne.

A polgári perek ügyosztálya egyedül a kézbesítő osztályal lenne megszakítás nélkül összeköttetésben, tárgyalásokat pedig, ünneppokokat kivéve, kedden, csütörtökön és pénteken tartana, mely beosztással teendőit elvégezhetné kényelmesen. A mező-, valamint városi biztosok pedig nem mint jelenleg: mit sem törődve a polgári peres ügyekkel, élhetnének igazi hivatásuknak: a közigazgatásnak.

A cselédügyi osztály szintén pereskedésekkel foglalkozván, épen úgy szervezendő, mint a polgári perek ügyosztálya, azzal a különbséggel, hogy lenne:

1 fogalmazó, ki, ha a dolga szünetel (mert cselédügyben nálunk nagy forgalom nincs), segédkezet nyujtana ott, hol több a dolog.

1 segédhivatalnok.

A cselédügyekbeni végrehajtást (mely egy hónapban egyszer ha előfordul) a polgári perek ügyosztályához beosztott végrehajtó végezné. Ez az ügyosztály szintén csak a kézbesítő ügyosztályal állana szoros érintkezésben s esetleg helyi vagy vidéki hatósággal, ugyszintén a polgári perek ügyosztálya is.

Az állategészségügyi osztály teendőit a rendőrkapitány végezné, a hozzá beosztott városi m. kir., valamint helyhatósági állatorvossal, esetleg napidijas irnok alkalmazásával.

A rendőrkapitányság vezetőjének ezenkívül a már említett ügyosztályok feletti felügyelet gyakorlása, közig. és állategészségügyi szemlék megtartása lenne a teendője.

A főkapitány pedig évnegyedenként úgy az ipar, mint bűnügyosztályánál, valamint a rendőrkapitányságnál tüzetes számonkérészeket tartana, hogy ez által a felügyelet először a kapitányság vezetője, majd a főkapitány időközönkénti számonkérése folytán kellőleg gyakoroltatnék.

A bejelentési hivatal, valamint a kézbesítő ügyosztály egy felügyelő kapitány vezetésé alá helyezendő. Személyzete a következő lenne: bejelentési hivatal személyzete állana:

1 irodatiszt.

1 kezelőhivatalnok.

3 napidijas irnokból.

A mostani be és kijelentő lap érthetőbb szöveggel látandó el, azaz egyszerűsítendő úgy, hogy azt a legutolsó napszamos is megértse. Ne legyen cselédre külön, lakóra külön stb., hanem legyen kétféle u. m.: be- és kijelentő s a foglalkozási rovat pontos kitöltésére kell inkább a sokféle bejelentő lap helyett fektetni a fősúlyt. A bejelentést ellenőrző 2 hatósági közeg kellőleg kioktatandó, hogy azok a hivatalnoknak zavarása nélkül bármikor utána nézhessenek az őket érdeklő dolgoknak. Mindenestre a be- és kijelentést szigoruan ellenőrizni.

E tervszerű szerint sem tisztviselői, sem segédszemélyzet szaporítás elő nem áll, csupán a lovasrendőrök számának emelésénél s 2 detektív alkalmazásánál lesz észlelhető némi kiadás.

Még csak egy általánosan ismert és szintén részben a rendészethez tartozó dologról teszünk említést, nevezetesen a városi sorompósokról. Sokszor szemtanuja voltunk már, midőn több vidéki kofa egy czivilbe öltözött embert szapult éktelen zszivaj közepette. A fülíg neki vörösödött magyar sorompós volt, ki a helypénzeket szedte be, azaz felügyeletet gyakorolt a pergő nyelvű kofák között. Azt hiszem, hogy itt elsősor-

ban a város anyagi bevételéről, másodsorban tekintélyéről van szó. Nem volna tehát oktan dolog a sorompó öröket egyenruhával ellátni, azoknak némi tekintélyt szerezni. Különbösen szerencse, hogy eddig nem akadt olyan iparlovag, ki czivilruhás vámörnek adva ki magát, szegényt hozott volna városunkra.

## EGYHAZ ÉS ISKOLA.

**Szász Károly öröke.** A pesti ev. ref. egyházba, Szász Károly helyébe tegnap Petry Elek budapesti theológiai tanárt választották meg.

**Jegyzőkönyv hitelesítés.** A vasárnapi ev. ref. presbiteri gyűlés jegyzőkönyvét ma délelőtt 10 órakor hitelesítették Kiss Albert és Simonffy Imre elnökök.

**Versenyprédikálás.** A Hittanszaki Önképző Társulat az akadémiai IV. teremben ma este fél 8 órakor versenyprédikáló ülést tart. Ugyanakkor lesz a pályamunkák bírálása és az azok feletti döntés is.

**Évzáró ülés.** A hittanszaki önképző társulat holnap délelőtt 11 órakor tartja az akadémiai IV. számú teremben évzáró ülést, melynek tárgysorozata a következő: 1. Jegyzői jelentés az év munkásságáról. 2. Pénztárnoki jelentés. 3. Záró imádságot mond Kónya Gábor hittanhallgató. 4. Elnöki záróbeszédet tart Harsányi Pál szinior. Az évzáró ülés nyilvános.

**Presbiteri gyűlés.** Az ágost. hitv. egyháztanács a csütörtökről elhalasztott presbiteri gyűlését f. hó 15-én, vasárnap d. e. 11 órakor tartja meg.

## TÖRVÉNYSZÉK.

### Egy láda szivarért.

— május 13.

Fontos per aktái fordultak meg ma délelőtt a debreczeni kir. járásbírószág előtt. Hasonló esetre még a legöregebb törvényszéki adomagyárosok se emlékeznek, akik pedig nagy leleményességet árulnak el a régi „jogi eseteknek“ új alakban való feltalálásában.

Hiába, nincsen nagyobb ezermester az életnél. Ezen állításunkat megerősíti az a két népszerű harcziás fiskális is, akik a járásbírószág előtt hősi bátorsággal oltalmazták ügyfeleik igazát.

R. I. főispáni titkár és T. G. mérnök a perelő felek. Egyiknek *Simonffy István*, másiknak *dr. Kun Mihály* az ügyvédje. Fogadtak ezelőtt jó pár évvel, hogy aki előbb nőszül, egy láda szivarral lepi meg a másikat.

Hogy hogy nem, a részletek hiányzanak, a mérnökre hullottak először hymen rózsalánczai. De hiába önzők a boldog emberek, a mézeshetek boldogságában nem gondolt az ő elhagyott barátjára, aki a magányos élet sivárságát bizonyosan illatos füstfelhőkbe akarta borítani.

Eszendő-esztendőnek adta a kilincset, virágok nyitak, virágok elhervadtak — de a láda szivar csak nem jött meg. Mi nem vállalkozunk annak a nehéz problémának az eldöntésére, hogy vajjon épen ez az elkésett szivar birta-e rá B. I. főispáni titkárt, hogy ő is a házasetet boldogságával vigasztalódjék.

A két, most már házias barát találkozott a tárgyaló teremben. A felperes

R. I. kérte a bíróságot, hogy adassa ki T. G.-vel a láda szivart és pedig állapítson meg olyan finom szivart amilyent uri emberek szoktak szívni, ez pedig a 11 krajczáros Tisza-szivar nál nem lehet rosszabb.

A két ügyvéd csakhamar megállapította a két formulát Az alperes ügyvédje szerint itt fogadásról, tehát naturalis obligációról van szó, melynek az alperes, ha akarja eleget tesz, ha akarja nem. A felperes ügyvéd szerint azonban ez felfüggesztő feltételtől függő kötelezettség, amelynek eleget kell tenni.

Az alperes még az esetben is tiltakozik a Tisza-szivar ellen, ha a bíróság a felperes álláspontját tenné magáévá. (Azért, hogy a felperes főispáni titkár, nem muszáj neki mindenáron Tisza szivart szívni.) Szerinte a Trabukó szivar is elég szalonképes.

Ez az ügy jelen állása. Az ítéletet a bíróság további bizonyítékok szerzése végett elnapolta. b. b.

## NAPI HIREK.

### Az öngyilkos theologus temetése.

— május 13.

Szomorú arcczal, bánatos szívvel járnak a diákok. A jó fiut, a kedves pajtást, a szeretett pályatársat, a szerencsétlen véget ért Dobra Jenő II. éves hittanhallgatót tegnap temették el. Óriási volt a részvét úgy az ifjuság, mint a tanári kar és a közönség részéről is. Mintegy háromezer ember kísérte utolsó útjára és siratta meg szegény ifjut.

A temetésről s a rejtélyes öngyilkosság újabb adatairól tudósítunk az alábbiakban számol be:

A koporsót tegnap reggel helyezték ravatalra a kórház szertartási termében, hol egész nap egymást érték a halottat látogató diákok és a közönség. Délután a kórházi gondnok vezetésével meglátogatta a ravaltat Tavaszy Gizi is és remek virágcsokrot helyezett kedves halottjának ravatalára. A szegény ifju leány csaknem elájult a fájdalomtól.

Délután küldötték a koszorukat is. Az ifjak nagy koszoruját a ravatalra helyezték, a többi szebbnél-szebb koszorukat körülötte helyezték el. Osztálytársainak koszoruzsalagján ez állott „Lantunk gyászszá és sípunk siralommá változott.“ Jób. XXX. 31. Szerető osztálytársaid.

Koszorut küldtek még: Haendel Vilmos dr. jogkari dékán e felirattal: „Szeretett munkatársának — A jogkari dékán“, azonkívül barátai, rokonai és számosan a jóismerősei közül.

Három óra után, mikor a diákság 400 tagu csapata a tanári karral megérkezett, a kórházi gondnok kinyitatta a kórház-utezai nagy kaput és a közönség egy része is bement a diákokkal.

A koporsót kivitték az udvarra, hol mintegy ezer ember tolongott, de a künnmaradtak tömege jóval nagyobb volt.

A kántus gyászdala és a XC. zsoltár eléneklése után Csiky Lajos hittanszaki dékán mondott szivreható imát. Aztán Erdei Károly lépett a koporsóhoz, hogy a halottat, utolsó kívánsága szerint, elbucsuztassa.

A bánattól reszkető hangon, könnyező szemekkel mondotta el Erdei megható, szép bucsuztatóját, melyet a gyászbaborult anya és testvéreinek zokogása meg-megzavart. De sirt az egész közönség, férfiak, nők, kicsinyek és felnőttek egyaránt.

A bucsuztató után az ifjak vállukra emelték a koporsót és felváltva 4-4 ifju vitte óriási közönség kíséretében a Péterfia-utcai temetőbe, mely már akkor zsúfolásig megtelt emberrel, úgy, hogy alig lehetett a halottas menetnek helyet szorítani.

Az árnyas, szép helyen fekvő sírnál letették a koporsót és Fodor Gyula mondott utolsó beszédet szeretett barátja felett.

Amint a koporsót a sírba helyezték, a gyászoló anya annyira rosszul lett, hogy el kellett a sírtól vinni.

Mikor a közönség eloszlott, az ifjak visszamentek a sírhoz és eleget tettek szegény Dobra Jenő utolsó kívánságának és elénekeltek a nótáját: „De ki tudnám panaszolni magamat“.

Zokogó hangon szólalt meg a bus helyen ez a bus dal, mely után az ifjak is elhagyták a temetőt.

A rendőrség folytatta a vizsgálatot. Tegnap Mile Pál kihallgatta Tavaszy Gizit, ki beismerte, hogy szeretett egymást, de lehetetlennek tartja, hogy miatta amerikai párbajt vívott volna, mert hiszen jól tudta Dobra, hogy kivüle senkit nem is ismert. Itt hát vetélytársról szó sem lehet.

Egyáltalában egyre jobban bizonyul az a feltevés, melyet mi még tegnapelőtt megirtunk, hogy az amerikai párbajt csak azért írta Dobra, hogy az igaz okot elrejtse. Valószínűbb az, hogy a különben is érzékeny lelkű ifju azon keseredett el, hogy a leány hozzátartozói ellene voltak szerelmüknek.

Rosszakaratu híresztelés az is, hogy az ifju a kezelésére bizott ifjusági pénzekhez nyult volna. Azokkal a pénzekkel már napokkal halála előtt elszámolt.

Egyik helyi lap azt írja, hogy Dobra a Fazekas-emlékoszlopra begyűlt pénzből vett volna el. Erre vonatkozólag Erdei Károly, mint az emlékoszlop bizottság elnöke kijelentette, hogy abban a bizottságban az elhunyt benne sem volt.

Annyi bizonyos, hogy nagy elővigyázattal és körültekintéssel kell vezetni a vizsgálatot ebben a rejtélyes ügyben, nehogy bárkit is ártatlanul megvádoljanak. De vigyázni kell azért is, nehogy az immár a földben pihenő szegény Dobra Jenőt halálával lábra kelt sok rosszakaratu híresztelést meg lehessen czáfolni.

— **Üdvözlét Thaly Kálmánnak.** Dr. Thaly Kálmán, a függetlenségi párt nagyérdemű tiszteletbeli elnöke városunk első kerületének nagynevű, szeretett képviselője, tegnap a következő üdvözlét kapta:

Nagyságos Országos Képviselő Ur! Azon felette fontos és magyar nemzetünknek minden rétegét leirhatatlan örömmre villanyozó siker, mely Nagyságodnak a nemzet legnagyobb fiának, II. Rákóczi Ferencz élettörténetének viselt dolgainak egy egész történelmi irodalmat képező leírását koronázta, melynek kiváló eredményül tekinthetjük legközelebb azt is, hogy ő császári és apostoli királyi felsége a nemzet rég ápolta azon óhajtságába beleegyezett, hogy a dicső fejedelemnek eddig és még most is idegenben nyugvó áldott hamvai hazaszálltassanak és honi földbe tetessenek. — Nagyságod fáradhatatlan munkásságának ezen áldásos sikere, mondjuk minket, a magyarországi evangélikus református hitfelekezetnek két legidőbb püspökét, szívük egybehangzó érzésével arra indította, hogy egész hitfelekezetünk zöme örömtől lelkesedve egyezik bele, hogy Nagyságos képviselő Urat ezen főleg Önnek köszönhető nagy sikerért szívünk mélyéből üdvözljük, halánkat iránta kifejezzük. Fogadja Nagyságod két, a sírhoz közel álló tisztelőjének, öreg barátjának üdvözlét szívesen azon jó kívánságunk kíséretében, hogy az isteni gondviselés Nagyságos képviselő Urat hazánk, nemzetünknek, hitfelekezetünknek javára, diszere, boldogítására, tartsa meg az emberi életkor legmesszebb hatá-

ráig, minket pedig tartson meg becses emlékezetében, mint változhatatlan igaz tisztelőit.

Miskolcz, 1904. május 8-án.

Kiss Áron tiszántuli ev. ref. püspök, Kun Bertalan tiszáninneni ev. ref. püspök.

— **A pallagi vasut építése.** A miniszter tegnap leiratot intézett a tanácshoz, melyben megszüreti a pallagi vasut kiépítését. Felhívja a tanácsot, tegye meg az intézkedéseket az irányban, hogy a Pallagra vezetendő vasut 1904. novemberig kiépüljön és megkezdhesék az üzemet.

— **A játszótér ügye.** A játszótér létesítését a miniszter már évek óta sürgeti. Tárgyalások is folytak ez irányban, de eredményre nem vezettek. A városi tanács maga részéről készséggel elősegíti a játszótér létesítését, mert erre Debreczenben szükség van, az erre szükséges terület átengedi, azonban a fentartási és az építési költségekhez nem járulhat, ennek a terheit viselje a kormány. A miniszteriumban az ügy már rég pihen, most már a város sürgeti a játszótér létesítését. A tanács mai ülésén megbizta Oláh Károly tanácsnokot, Aczél Géza főmérnököt és Török Gábor erdőmestert, hogy Géressy Kálmán tanterületi főigazgatóval lépjenek érintkezésbe, kezdjék meg a tárgyalásokat a játszótér létesítése és elhelyezése ügyében és már ezen a tárgyaláson igyekezzenek végleges megállapodásra jutni, hogy a játszótér létesítése még ez évben megvalósulhasson.

— **A tanács adománya.** A tanács a Kinizsy szobrára 25, Fadrusz János szobrára 10 koronát, Kőrösi Csoma Sándor szobrára 20 koronát adományozott.

— **Debreczen és az országos irodalmi szövetség.** Debreczen város tanácsa elhatározta, hogy a város mint alapító tag 200 koronával belép az országos irodalmi szövetségbe.

— **Díjlövészet.** A tegnap tartott lövöldei versenyen díjat nyertek legjobb mélylövessel Gerőcz József 4 koronát, legtöbb körlövessel Szabó Sándor 4 koronát, ugyancsak legtöbb körlövessel juniori díjat 4 koronát ifj. Kaszanyitzky Andor nyerte.

— **Fazekas emlékoszlop.** A Fazekas emlékoszlop bizottság elnöke, Erdei Károly jelenti, hogy a Tóth András szobrászsal történt megállapodás szerint az emlékoszlopot június 25-én fogják leleplezni a Kossuth-utcai temetőben.

— **Eltűnt tanuló.** Vittenberger Rezső 11 éves polgári iskolai tanuló Kossuth-utca 18. szám alatti lakásáról nyomtalanul eltűnt. A kis fiún zöldes szövet kabát, sötét nadrág, sötétkék sapka, fekete harisnya és fűzősczipő volt.

— **Kinevezés.** Harsányi Béla egyeki segédjegyzőt a belügyminiszter helyettes anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— **A rabsegélyző egylet folyó hó 19-én,** csütörtökön délután 5 órakor tartja meg mult vasárnapról elhalasztott közgyűlését, a városháza nagy tanácstermében. Az egylet tagjaihoz szóló meghívókat alólirott titkár szétküldötte s az érdeklődőket ez uton is meghívja a fent jelzett időben mindezenre megtartandó közgyűlésre. — Deb-

reczen, 1904 május 11. Csiky Lajos rabs. egytl. titkár.

— **A szegényházi ápoltak éléléme-zése.** A városi tanács a szegényházi ápoltak élélémezésére 1904. november 1-től kezdődőleg 6 évre zárt ajánlati versenytárgyalás hirdet. Az ajánlatok beadásának határidejt június hó 14. d. u. 5 óráig. Az ajánlatok a polgármesteri titkári hivatalhoz adandók be.

— **A kaba—nádudvari vasut.** A Kaba és Nádudvar közti helyi érdekű vasut elkészülvén, a vasuttársaság ártirt Rásó Gyula alispánhoz, hogy a megyei hatóság vegye át a kiépített átjáró utakat, a hozzávezető köztutakat is. A megye szakértő bizottságot fog kiküldeni, hogy átvegyék az utakat.

— **Tanítók estélye.** A református tanítótestület segélyegyesülete tegnap délután fél 6 órakor a főiskola disztermében jótékonycélú estélyt rendezett, melyen szépszámú közönség volt jelen. Először a tanítóképezdészek zenekara játszta el igen szépen a Hugyady László opera egy részét, majd Csurka István segélyegyesületi elnök mondott tartalmas megnyitó beszédet. Dóczy Irén kisasszony szavalt ezután sok művészettel, amelyet méltán honorált a közönség zajos tetszésnyilvánításával. A taps, mely a szavallatot követte, percekig alig akart megszűnni. A tanítók vegyeskara, majd a zenekar népdalokat énekel, azután János Zoltán lelkész adta elő néhány igen szép költeményét. Tóth Árpád tanár művészi zongorajátéka után Varga Béla kitűnően sikerült vig szavallata következett, végül a zenekar adott elő részletet az Eleven ördög operettből.

— **Betörés.** Tegnapra virradóra feltörték az Ondódon Kegyes József lakását és onnan nagymennyiségű ruhaneműt elvittek. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást és Hódossy Örsvezető, ki már nagyon fontos ügyben ért el szép eredményt, már tegnap elfogta a betörőt, Sándor Bálint csavargót, ki csakhamar bevallotta tettét, sőt az elrablott holmikát is előadta hiány nélkül. A betörő csavargót átadták az ügyészségnek.

— **Szükséges-e a pótvásár?** Több kereskedő kérelmére a város polgármestere kérdést intézett a kereskedelmi és iparkamarához, hogy szükségesnek tartja-e, hogy a vasutas sztrájk miatt elmaradt legutóbbi országos vásár helyett pótvásár kérelmeztesék, tekintettel a Szent-György napi vásárt két héttel követő hetivásárra („Kis-Szabadság“) és június 20-án a Hortobágyon tartani szokott ugynevezett hidi vásárra. A kamara a vásározó iparosok és kereskedők képviselőire (ipartestület, kereskedő társulat, kereskedő oszlop) bízta az ügy megbeszélését. A keresk. társulat már meg is adta válaszáat, eszerint „az árukereskedők egybehangzó véleménye szerint pótvásár tartása teljesen czéltalan.“

— **Kinevezés.** A király Gunka Viktor, 7-ik huszárezredbeli I. osztályu századost testőrré és századossá nevezte ki a magyar testőrséghez.

— **Pályázat közjegyzői állásra.** Lestyán Adorján közjegyző, mint a debreczeni kamara elnöke pályázatot hirdet a Nagykárolyban megüresedett közjegyzői állásra. A pályázatok e hó 29-ig adhatók be a kamara elnökségéhez.

— **A kis lány naplója.** Az a női kereskedelmi iskolai növendék, ki naplóját elvesztette, kellő igazolás mellett e lap szerkesztőségében átveheti.

— **Megharapta a disznó.** Egy határbeli tanyán cseléd Kis Eszterné. A napokban a disznó felhasította a bal czombját. Előbb otthon akarta gyógyítani, de a seb olyan veszedelmessé vált, hogy tegnap behozták a közkórházba.

— **Hymen.** Kollégialis örömmel adjuk hírül, hogy a Független Magyarország felelős szerkesztője Lóránt Dezső házasságot kötött Tata-Tóvároson Pick Margit urnóval. Dr. Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő, és Fischer Artur, gyáros voltak tanúi a házasságkötésnek, amelyet a legszűkebb családi körben lakoma követett.

— **Vívóverseny.** A Benedek Sándor vívómester által legutóbb rendezett vívóversenyen a Hartstein Nándor által adományozott értékes tiszteletdíjat Mayerszky Jenő nyerte.

— **Magyar név.** Löbovits Márton kabai lakos belügyminiszeri engedéllyel Liptai-ra magyarosította meg vezetéki nevét.

— **Ruzsinszky Ilona pöre.** Hány nap a szini-év? A nagyváradai járásbíróság döntött most ebben a kérdésben. Ruzsinszky Ilona operaénekesnő pórt indított Somogyi Károly színigazgató ellen, mert a művésznek szerződés szerint 1903. husvétől szerződött 1904. virágvasárnapig évi 16.000 kor. fizetés mellett, azonban Somogyi mostani virágvasárnap és husvét közötti napokra eső fizetést nem adta ki. A különbözést a művész dr. Goldberger Miksa ügyvéd által pórt indított a színigazgató ellen, aki vitatta, hogy az évszerződés egy szini évre szól s így ő az egész összeget igényelheti. Bessenyei Ferencz bíró a színigazgató ügyvédjének: dr. Fodor Gyulának álláspontját tette magáévá s kimondotta, hogy a szini év is 365 nappól áll s a ki nem töltött napokért fizetés nem követelhető. Az érdekes elvi kérdés most a tábla elé kerül.

— **Edison színház.** Érdekes előadás lesz szombaton, 14-én 8 órakor a Bika dísztermében. Benkő M. tanár fizikai mutatókat mutat be, melyek minden nagyobb európai városban nagy feltűnést keltettek. Legszeszázósabb újdonsága a műember, a modern technika fényes diadala. A tálmányban nagy része van Edisonsnak, kitől az egyedüli előadás jogát egész Európa számára megszerezte. A műember pompás szerkezeténél fogva képességek dolgában az élő emberrel vetekedik. Beszél, ír, zenél, rajzol, művészi előadásával a közönséget szórakoztatja, sőt találos kérdésekre is megfelel. A sok elemből összeállított gépezet csak villamosság korában lehet ilyen tökéletes, csak így lehetett a lélek működését ilyen hiven utánozni. Érdekes a műsor többi száma között még azok az apró jelenetek, melyeket veiltett képekkel mutat be az előadó tanár és mely jeleneteket Lányi Teréz és Pierre M. operaénekesek kísérnek. Az érdekes előadásra jegyeket előre váltthatni Schvaroz Dániel és Nagy Samu dohány tőzsdéjében.

— **Ritka szerencsése van Gaedicke** ismert budapesti szerencsegyűjtődjének, mely rövid időn belül a 600,000 koronás jutalmat, háromszor a 400,000 koronás, háromszor a 100,000 koronás, a 70,000 koronás és négyszer a 60,000 koronás főnyereményt fizette ki. E cég óriási szerencsése már is közmondássá vált, tehát aki főnyereményhez akar jutni, az siessen Gaedickénél sorsjegyet rendelni.

— **A Budapesti Szemle** májusi számának cikkei közül széleskörű érdeklődésre hivatott Riedl Frigyes tanulmánya: A műtermék a Kautz Gyula polemikus cikke. Beöthy Ákossal szemben állapítja meg Széchenyi István gróf történelmi jelentőségét. A szépirodalmi részben Vargha Gyula szép költeményt közöl, Wolfner Pál pedig befejezi Az imrefalvi lány című regényét. Kiemeljük még Molnár Géza zenetörténelmi tanulmányát. Az Értesítőbe érdekes bírálatot irtak Szánthó Menyhért és Balkányi Kálmán. Az újabb költők közül ezuttal Szilágyi Gézával foglalkozik a Szemle.

— **Kezességet vállal.** Balassa K. gyógyszerértára, Budapest-Erzsébetfalva, hogy az általa forgalomba hozott csodahatású valódi angol Balassa-féle ugorkatej az arcnak nem árt. Csak egyszer próbaképen rendeljék meg t. hölgyeink a Balassa-féle ugorkatejet és akkor meg fognak róla győződni, hogy ezen szépítőszert azonnal eltávolít szeptől, májfoltot, vimmerlét, mitesert és mindenféle tisztatlanságot az arcról és a bőrt simítja, fiatalítja és üdíti. Ara 2 korona, hozzá valódi angol ugorkaszappan 1 korona, puder 1 korona 20 fillér. Kapható minden gyógyszerárban. Óvakodjunk utánzatoktól.

— **Valódi angol és sollingeni aczél** áruk, különlegességek, zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és kellékek rendkívül olcsón kapható Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

## TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

### A képviselőház ülése.

Budapest, május 13.

A képviselőház ma délelőtt Perczel Dezső elnöklésével ülést tartott. Az ülés napirendjére ki volt tűzve a Rákóczi hamvainak hazaszállítására vonatkozó királyi kéziratra nézve az összes pártok által aláírt, a királyhoz intézendő köszönő felirat indokolása és tárgyalása.

**Podmaniczky Frigyes, a szabadelvűpárt elnöke** terjesztette elő az indítványt és indokolta hosszán. Végül kérte a képviselőházat, hogy fogadják el egyhangulag.

**Thaly Kálmán dr.** szólalt fel ezután. A magyar nemzetnek régi óhaja teljesült azzal, hogy a nagy fejedelem hamvait hazáhozák. Sokat küzdött ő ezért — nem követel érte elismerést — és hálát ad az Istennek, hogy ezta dicsőnapot megérte Nem szabad kicsinyelnünk a királynak eme elhatározását, — mert jól tudjuk, hogy a Habsburg dinasztia milyen gyűlölettel viseltetett Rákóczi iránt. Az indítványt elfogadják.

A képviselőház az indítványt egyhangulag elfogadta, azonnal hitelesítette és átküldi a főrendiháznak, mely délután 3 órakor tart ülést.

Ezután folytatták a községi és körjegyzők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

### Budapest küldöttsége a királynál.

Budapest, május 13. Budapest székesfőváros törvényhatóságának küldöttségét ma délelőtt fogadta a király. A küldöttség hódolatát és köszönését fejezte ki a király előtt Rákóczi hamvainak hazaszállításáért.

A küldöttség szónoka, Márkos József főpolgármester a főváros polgársága nevében hálás szívvvel mond köszönetet a királynak fenkölt elhatározásáért és biztosítja a királyt, hogy ezen elhatározása — király és nemzet közötti egyetértést még inkább fokozza.

A király válaszában kijelenti, hogy a legnagyobb meglepéssel vette tudomásul, mily osztatlan örömet és lelkes-

dést keltett országszerte az az elhatározása, hogy Rákóczi hamvait hazahozatja.

„É-tem és nagyrabecsülöm — mondotta a király — azon kegyeletet, melylyel a magyar nemzet nagyjai iránt viseltetik.“

Végül kijelenti a király, hogy eddig is bizott, ezután is bizik a magyar nemzet hűségében és köszönetet mondva a küldöttségnek, Budapest székesfővárosát továbbra is jóakaratáról és kegyeről biztosítja.

### Orosz-japán háború.

London május 13. Ide érkezett jelentések azt mondják, hogy Alexejev táviratban tudatta a csárral, hogy rendeletére Dalmiban az összes hajóműhelyeket légbe röpítették, hogy a japánok partra szállását megnehezítsék.

Szentpétervár, május 13. Az orosz távirati ügynökséghez érkezett jelentések megerősítik, hogy Dalmiban az összes hajóműhelyeket Alexejev rendeletére elpusztították.

### Elhunyt író.

Budapest, május 13. Kumsics Jenő ismert horvát író ma délelőtt meghalt. Az elhunyt tagja volt a horvát tartománygyűlésnek.

### Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— május 13

Készáru : 2 1/2 magasabb

Buza októberre . . . . .	8'05—8'06
Rozs októberre . . . . .	6'66—6'67
Zab októberre . . . . .	5'54—5'55
Tengeri májusra . . . . .	5'01—5'02
Tengeri júliusra . . . . .	5.15—5'16

## A debreczeni Csolnakázó-Egyletről.

— május 13.

Az 1889-ik évben ismét a kis Csolnakázó-egyesület kezelte a csolnakázó-tavat egészen 1892-ik évig, amidőn a től oly szigorú volt, hogy a tó fenéig befagyott, a hinárpusztító ponty halak mind kidöglöttek a tóból. 1892. évben a kis egyesület azt határozta, hogy a rivalizálást Szikszai-val mellőzve az egyesületet nem részvénytársasággá, hanem nagy egyletté alakítja. Aláírási ívet bocsátott ki és csakhamar 100 tagot toborzott össze. Elnökjelölt Bekény Péter volt. Alighogy az egylet a harmadik értekezletet tartotta, a hinár óriási mértékben kezdett tenyészni a tóban. Négy hordár 150 forintért vállalkozott, hogy a tavat kitisztítja. Ki is tisztították, öröm volt nézni két hétig, hogy szelik a hullámokat a csolnakok de két hét után még háromszor annyi hinár volt benne, úgy, hogy nemcsak a ladikok, de a lapátok is elakadtak benne. A végeredmény összel az lett, hogy háromszázhatvan korona deficzittel ismét át lett adva P. A. egyleti gazdának kezelés végett hosszabb időre, vagyis még egyletté nem fejlődhetik. Egyleti gazda ismét átvevén az egyesület vezetését, az 1882-iki már fent említett feltételek mellett első tőendője volt a már kiveszett ponty halak tenyésztése, amely a hinárt pusztítja (csak hogy az apró hal ismeretéhez tudomány kell). Tiszafüredről hoztak egy hordó halat, be is lett a csolnakázó-tóba bocsátva. Négy év alatt a hal óriási mennyiségre szaporodott, de egyszersmind a hinár is; halászni nem lehetett a roppant hinártól, végre kisült, hogy a hordó hal közt egy ponty hal sem volt, hanem mind kárász hal. Ehez járult,

hogy 1897. évben a vasut pályaudvarát kibővítik és a csolnakázó-tó egynegyed része belé esik a kibővítéshez. Ez az aggodalom 1901. évben megszűnt, a kibővítési tervet a másik oldalra terelték.

1901-ik évben már a piacunkról lett a tóba eleven Ponty importálva és az a mai napig úgy elszaporodott, hogy a hinár a tóban már a múlt évbe alig mutatkozott. A kis társulat ennek öröme ez év február 21-én értekezletet tartott, amelyben kimondta, hogy alapszabályt készít és vagy egyletté vagy az 1888-iki értelemben szakértőket felkér és egy r. társaságot alakít és megvalósítja azt az 1888-ik évi szép tervet.

Tekintettel arra, hogy a nemes város egyesület harmincz éves küzdelméről hivatalos tudomást soha sem vett.

Bizik az egyesület a nemes város jó indulatába és nem egy, hanem hat-hat hónapi időt ad nekik a kibontakozásra, hogy az 1888-iki szép tervet inkább most, mint négy vagy esetleg tíz év múlva megvalósíthassák.

Különben előre is jelezhetjük, hogy a nemes város lakosságának sokkal több erkölcsi és egészségi haszna lesz, ha a tavat egy öt- vagy hatszáz tagból álló társaságnak adja át egy krajezár nélkül, amennyiben egy nagyobb társulattal olyan szerződésre lép-het, hogy 15-20 év múlva a tavat két uszodával és az összes ott található épületekkel, berendezéssel együtt a társulat a város tulajdonába tartozik átadni. Biztosítjuk, hogy a városnak a tó átadása modern berendezéssel kétszer annyi jövedelmet fog hajtani tizenöt év után, mint most a Nagy-erdő.

R-s.

## REGÉNYCSARNOK.

## A boldogság.

— Francia regény. —

21

## Második rész.

— Aludjék csak nyugodtan, mondá neki Péter; én felébredek napkeletekor s akkor elhivom őket, ha kívánja, hogy meghordozzam a legszebb tájakon itt körülünkben.

— Köszönöm, — válaszolt Fülöp, de őszintén szólva, jobb szeretem magam fedezni fel azokat. A művészet mindig zavarja az, ha először is más szempontból, nem a magáéból kell a dolgokat megítélni.

— Azaz, hogy gondolá — magában Péter, — kíváncsisággal egész háza belsejéig akarod üldözni Mariánnát. Majd résen leszek jó fiú; még nem a tied ő, még

most kötelessége keresztatyjának örködni felette. Andre visszament szobájába s hogy szabaduljon rossz hangulatától, kedve jött írni; de hasztalan kereste az azelőtti napon megkezdett naplóját. Nem kapta sehol s arra sem emlékezett tisztán, hogy miket írt volt bele s kezdett nyugtalanodni, hogy tán séta közben elveszítette. Arra emlékezett, hogy mikor hazajött, táskáját s botját a szalonba tette volt le s lement megnézni, vajjon nincsen-e könyve is ott.

Ott találta anyját, ki hasonlóan igen izgatottnak látszott.

— Mit keresünk ugy? kérdé tréfásan fiától.

— Egy kis rossz zsebkönyvet, melybe jegyzeteimet irogatom be...

— Itt van! szolt anyja, kihuzva egy fiókot. Ma reggel kaptam meg takarítás közben s betettem ide.

— Ha elolvastad tartalmát, azt hitted rólam, hogy örültt vagyok.

— Ha olvastam-e? Nem biz én, nem igen vagyok kíváncsi a kéziratokra, melyeket soha sem birtam valami jól kibetűzni; de hát miért mondd, hogy örülttnek gondolhattalak volna?

— Mert — csak... De mondd meg te előbb, hogy miért látszol oly nyugtalan-nak és szomorúnak?

— Oh, annak okát könnyen megmondhatom, dühös vagyok, ha elgondolom, hogy e szép madarat el kell vezetnünk Mariánnához s miután szállásba fogadtuk s szívesen látjuk őt házuknál, kénytelenek vagyunk Mariánna előtt kedvesnek találni modorát s őt egészen. De nem! én részemről nem fogok ily csalfaságot elkövetni! én nevésegesnek és kiállhatatlannak találok őt s nem is ígérem, hogy ki ne mutassam, hogyan vélekedem felőle.

— Igen hirtelen itéled őt el! — felelt Péter, helyet foglalva anyja mellett, ki izgatottan vetette le magát a diványra. Nem ostoba s nem is rossz indulatu fiú; modora, mely, elismerem, kissé igen ön-

hitt és merész, meglehet, tetszeni fog Mariánnának; ki tudja? Mariánna meglehet nem bir épp oly sok itélő tehetséggel, mennyit te tulajdoníthatsz neki s amily mértékben, szavad után, én is hittem azt felőle.

— Mariánnának sok esze van, szolt hévvel André asszony és nagyon józan gondolkodású; te nem ismered őt.

— Az igaz; előttem rejtély egész lénye. — Az csak a te hibád; oly ritkán és keveset beszélz vele s nem igen használod fel az alkalmat, megismerni őt közelebbről!

— Ez meglehet, kissé az én hibám is, de még inkább a tied. Hidd el, hogy ő szereti a sphinx szerepét vinni s én pedig nem bírok a Gaucher Fülöp vállalkozó szellemével, hogy ellebbenteni akarjam a fátyolt egy fiatal leány legbensőbb érzelmeiről. Lehet, ő gyermek hozzám képest, de azért nő és én nem tudom egy nő tartózkodását durván támadni meg.

(Folyt. köv.)

## NYILTTÉR.

## Debreczen és vidékén

osztálysorsjegyek

## Török A. és Tsa

legnagyobb és kiválóan szerencsés bank-házából

Budapest, VI. Teréz-körut 46/a.

kizárólag nálam kaphatók.

Az I. osztály huzása május 17. és 18-án.

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

1/2 sorsjegy	1/3 sorsjegy	1/4 sorsjegy	1/5 sorsjegy
12 kor.	6 kor.	3 kor.	150 kor.

Kiváló tisztelettel

HOROVITZ ZSIGMOND

papirkereskedő,

Debreczen, Piacz-utca 66. szám.

Javaslatok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhusos megbetegedései, szív-izom-betegségek és abból eredő astmatikus bajok, valamint vérszegénység stb.

## Gleichenberg gyógyhely.

Saison Május 1-től szeptember végéig.

Alkalikus-muriatikus források: Constantin és Emma-forrás; alkalmuriatikus szénsav: Janos-forrás, tiszta szénsav: Klausen-forrás, savó, sterilizált tej, (száraz táplálás), kefir, forrás-só belélegzés, fenyőtűgöz belélegzés, mindkettő külön kabinokban; légzési készülék, pneumatikus kamarák, édes asványvíz, pezsgő meleg fürdők és természetes szénsavas fürdők szívizom betegségeknel, fenyőtű és aczélfürdők. Nagy vizgyógyintézet, telepkúra. Légy, langyos, meleg, pormentes, szélszéndes levegő, erdős fensíkon.

Felvilágosítás és prospektus ingyen. — Lakás és kocsi-megrendelések az igazgatóságnál Gleichenberg.

## A n. é. közönség szives figyelmébe!

1 méter 80 cm. széles finom angol zephyr méterje 19 krajezár.

1 méter 120 cm. széles női divat szövet méterje 37 krajezár.

Divatos kész női ing blousok darabja 50 krajezár

gazdag választékban ajánljva

## Majtényi és Zengevald

Piacz-utca, a Bika-szállodával szemben.

## Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel n. omt. tott szó 4 kr. 8 fillér.

SESTAKERT nagyerdői járás, 13. szám, Debreczen legszébbhelyén, egy téli lakásra épült villa, szép magas szobákkal, verenda és pince parkirozott és 640 négyszögöl borszőlővel együtt, előnyös feltételek mellett eladó Értekezhetni ugyanott.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak  
Szent-Annai szőlőtelepének

**„asztali-bor“**

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

**Máyer Jenő.**

## Erdei József

épület- és műlakatos

DEBRECZEN, Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal épületeknél elforduló egyszerű és diszmunkákat.

Vasszerkezet munkákat be nyu tott, vagy általa szerkesztett rajz után tökéletes kivitelben. Kívánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

## Napernyők

színes és fekete,

En-tout-cas-k

## Csipke-napernyők

legnagyobb választékban

kaphatók

**Bosznay J. és Társa**

divatárúházába,

Debreczen, Kossuth-utca 5.

## ? Miért ?

nevezik

# GAEDICKE

bankházát a legnagyobb

## szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki.

Mert ott a 602.000 kor. jutalmat

Mert ott 3-szor a 400.000 kor. főnyereményt

Mert ott 3-szor a 100.000 „ „

Mert ott 1-szer a 70.000 „ „

Mert ott 4-szer a 60.000 „ „

Mert ott 3-szor a 30.000 „ „

Mert ott 5-ször a 25.000 „ „

Mert ott 10-szer a 20.000 „ „

nyerték és

Mert más gyűjtőde hasonló eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-dik magyar kir. szab. osztálysorsjáték **május 17. és 18-án** megtartandó húzásához postautalványon vagy utánvét mellett

$\frac{1}{12}$  —  $\frac{1}{6}$  —  $\frac{1}{3}$  —  $\frac{1}{1.50}$  sorsjegyeket  
koronáért rendelni

## GAEDICKE A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje

**BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 11-ik szám.**

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az összegek postadijmentes átutalhatása céljából kívánatra szívesen szolgálok.

Levágandó rendelőlével.

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Szíveskedjék czimemre ..... I. osztályu eredeti Magy. kir. szab. osztály-sorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték : ..... korona utánvételezendő postautalványon küldöm

Pontos cím } Név .....  
} Állás .....  
} Lakhely .....  
} Utolsó posta .....

A nem kívánt módokat törölni.

**A ki**  
olesón, jól, praktikusan és modernül  
**építkezni akar**

forduljon

**BORSODY I. S. építész**

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és acsmes-teri vizsgára. — Építő iparosoknak oleón készít tervrajzokat, költségvetést

**Üzletfelosztás miatt  
leszállított árak.**

Piac-utca 69. szám alatt levő főüzletünket felosztatjuk, miért is a raktáronlevő árukat, u. m. posztó- és szalmakalapok, cipők, ingek, nyakkendők, esernyők, sétabotok, férfi-, női- és gyermekharisnyák, utazókосarak, gyermekkocsik, gyermekjátékok, kertiszékek, pénz-, szivar- és cigarettatárcák és számos itt fel nem sorolt áruk leszállított áron lesznek elérhetővé.

Bolti berendezés és 2 kirkat-szekrény igen olesón eladó.  
**Miklós és Markbreit**  
bazáráru üzlete.

**NESTLE** FELE Legtökeletesebb  
gyermekliszt. tápszer csecsemők részére.

Kísérleti czélokra fél dobozok 1 Korona.  
A tisztelt szülőknek probadobozok és rőpiratok ingyen rendelkezésre állnak a **NERUDA NÁNDORNÁL** féle főraktárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.

**Mindennemü gyógy és ásványvizek**

\* legfrissebb töltésben kaphatók:

**Fritsch Károly**  
fűszeráru-üzletében,  
Fótér, a „Bika“-szállodával szemben.

**Kiváló szerencse Töröknél!  
Felülmulhatatlanul**

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrebecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

**a legnagyobb nyereményt és pedig:**

a 605.000	koronás nagy jutalmat az 57,080 számú sorsjegyre,	a 80.000	koronás sorsjegyre,
a 100.000	a 74.366 sz. sorsjegyre	a 70.000	a 83.061 sz. sorsjegyre
a 100.000	az 52.528 „ „	a 70.000	az 81.161 „ „
a 100.000	a 94.780 „ „	a 70.000	az 5.498 „ „
a 90.000	a 109.780 „ „	a 60.000	az 51.613 „ „
a 90.000	a 83.610 „ „	a 60.000	a 76.347 „ „
a 90.000	a 92.787 „ „	a 50.000	a 4.036 „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeremény. Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékában újból

**110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény**

jut és összesen egy hatalmas összeget,

**14 millió 459.000 koronát**

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

**A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben**

**1.000.000 korona**

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen **55.000 nyeremény és jutalom 14.459.000 korona összegben.**

Az I osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.— 1/2 eredeti sorsjegy frt 3.— vagy kor. 6.—; 1/1 eredeti sorsjegy frt 6 — vagy kor. 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul, Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

**f. é. május hó 18-ig**

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás már május 17. és 18-án lesz.

**TÖRÖK A. és T<sup>SA</sup>**

BANKHAZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték-üzletel:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Vaczi-körut 4/a.

II-ik fiók: Múzeum-körut 11/a. III fiók: Erzsébet-körut 54/a

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS Tarsa** bankháza Budapest.

Kerek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyvet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben { mellékelem bankjegyekben (bélyegegkben).  
postautólvánnyal küldöm } A nem tetsző  
{ utótvételezni kérem } töröndő.

Pontos cím: